

Gezondheidsadvies Fietsbrug Oog in Al en de bouw van een nieuw schoolgebouw aan het Victor Hugoplantsoen

Rob van Strien
Marianne Kraan
Marijke Nieuwenhuijs
Anne Marie Gout

GG&GD Utrecht

Bewegen/stimulering fietsen

Vanuit het oogpunt van gezondheidsbevordering is het wenselijk om goede plannen te maken om het naar school fietsen te bevorderen en het gebruik van auto's in de buurt van de school zoveel mogelijk te weren. Er zijn hier en daar ervaringen met het creëren van een ruime grens rond scholen waarbinnen helemaal geen auto's mogen komen.

Geluid

Naast geluid van wegverkeer zou geluid afkomstig van scheepvaartverkeer op het Amsterdam Rijnkanaal invloed kunnen hebben op deze locatie. Aangezien het geluid van binnenvaartschepen nogal afwijkt van geluid van wegverkeer lijkt het voor de hand liggend om te inventariseren hoe de geluidsbelasting ter plekke precies is, en of in de modellen die daarvoor gebruikt worden het scheepvaartverkeer op een toereikende wijze meegenomen wordt. De wettelijk gehanteerde grenswaarden gelden voor gemiddelde geluidsbelasting, en zorgen er dus niet voor dat verstoring van de rust op school voorkomen wordt. Geluid met een relatief lage frequentie zou vermoeiender kunnen zijn dan geluid van wegverkeer, vooral wanneer dat geluid continu aanwezig is. Dat laatste zou eigenlijk alleen het geval kunnen zijn wanneer er ook schepen aanmeren en er geen walstroom aanwezig is ter plekke.

Luchtverontreiniging

Voor luchtverontreiniging dient expliciet rekening te worden gehouden met het feit dat modelleren van het scheepvaartverkeer ter plekke lastig is en men nog niet voldoende rekening kan houden met de lokale bijdrage. De bijdrage van het scheepvaartverkeer wordt in de gebruikte modellen 'uitgesmeerd' over een grote oppervlakte en wel meegenomen in de achtergrondconcentratie. Hierdoor wordt geen rekening gehouden met de bijdrage van scheepvaartverkeer aan de lokale luchtverontreiniging. Die is aanzienlijk, en dan gaat het waarschijnlijk om luchtverontreiniging met een samenstelling die vergelijkbaar is met die van de uitstoot van oude dieselmotoren of slechter. Dat betekent dat er geen overschrijding van de grenswaarden is, maar wel dat de samenstelling van de luchtverontreiniging ter plekke niet goed is voor de gezondheid. Concreet zijn er aanwijzingen dat binnenvaart zorgt voor extra uitstoot van roet en ultrafijne deeltjes. Dat zijn de luchtverontreinigingcomponenten waarvan steeds duidelijker wordt dat die een aanzienlijke gezondheidsschade teweeg kunnen brengen, ook als de wettelijke grenswaarden voor PM10 en NO2 niet overschreden worden. Een ander belangrijk punt zouden schepen kunnen zijn die ter plekke aanmeren en aangewezen zijn op eigen stroomvoorzorging. Daarvoor moet de motor blijven draaien, waardoor extra onnodige uitstoot ontstaat. Indien dit een plaats wordt waar ook schepen aanmeren dan zou het aanleggen van walstroom zowel geluidshinder als luchtverontreiniging kunnen schelen.

Om de invloed van de scheepvaart over het kanaal op de gezondheid van de kinderen te minimaliseren wordt geadviseerd de school zo ver mogelijk van het kanaal te plaatsen, aangezien de kinderen de meeste tijd in de school zullen doorbrengen. Zelfs een extra afstand van tientallen meters zal invloed hebben op de concentratie luchtverontreiniging. Daarnaast is het wenselijk te inventariseren wat de mogelijkheden en wensen zijn met betrekking tot de luchtbehandelingsinstallatie van het nieuw te bouwen gebouw. Misschien is het mogelijk de blootstelling van de kinderen in de school te verlagen door een slimme plaatsing van aanzuigopeningen van het ventilatiesysteem.. Filtering van de buitenlucht is wat de GG&GD betreft een laatste middel, aangezien de resultaten die daarmee te behalen zijn erg onzeker zijn. Indien ter plekke ook binnenvaartschepen zullen aanmeren is een voorziening voor walstroom wenselijk,

zodat geen uitstoot van uitlaatgassen door stationair draaiende scheepsmotoren (dat is nodig voor de stroomvoorziening) zal plaatsvinden.

Binnenklimaat in de school

Op scholen is het van zeer groot belang dat er voldoende aandacht is voor een goed binnenklimaat in de school. De gemeente Utrecht heeft in samenspraak met de schoolbesturen een plan van eisen voor nieuw te bouwen scholen opgesteld. De GG&GD benadrukt de noodzaak van een goed binnenklimaat, waarbij niet alleen gelet wordt op de binnenluchtkwaliteit en thermisch comfort, maar ook op de geluidskwaliteit en akoestiek in het gebouw. Bij planning van de school dient ruime aandacht te zijn voor het binnenklimaat, en dienen gezien de locatie van de school naast het Amsterdam Rijnkanaal zonodig aanvullende eisen worden opgesteld.